

İran İsrail Savaşı Nereye Evriliyor

— oktay-guvener · 02 Temmuz 2025

Ortadoğu, bir kez daha büyük bir savaşın eşiğinden döndü. Savaşın aslında kontrollü olduğu biliniyor olmasına rağmen kırılma evreleri yaşadığı görüldü.

İsrail'in İran'ın nükleer altyapısını hedef alan sürpriz hava saldırısıyla başlayan çatışma süreci, bölgeyi nükleer bir felaketin eşiğine getirdi. Özellikle bazı sızıntıların ciddi boyutta olduğu ve bunu çevre ülkeleri nasıl etkileyeceği bilinmiyor.

Son birkaç haftada yaşanan gelişmeler, savaşın yalnızca cephelerde değil; uluslararası diplomasi, enerji piyasaları ve küresel güvenlik dengeleri üzerinde de nasıl bir yıkım potansiyeli taşıdığını ortaya koydu. İsrail'in meşhur Demir Kubbesi çökünce tarihinde ilk kez bu kadar hasar aldı. İran'ın "True Promise 3" operasyonu ile Tel Aviv, Hayfa ve Kudüs'e gerçekleştirdiği yoğun füze ve İHA saldırıları, İsrail'e ağır kayıplar yaşattı.

İsrail'in karşı hamlesi ise İran'ın nükleer altyapısını hedef alan çok katmanlı bir hava saldırısıydı. Yüzlerce sivilin hayatını kaybettiği çatışma, tüccar ve kendini dünyanın ağabeyi sanan Trump'ın devreye girmesiyle 12 günlük bir ateşkes süreciyle durdurulabilirdi. Ancak bu ateşkesin her an bozulabilecek kadar kırılgan olduğu aşikâr.

Bu süreçte yaşananlar İsrail'i iyiden iyiye dünyada yalnızlaştırırken, arkasında sadece bilindik devletler kalmış durumda. ABD, İngiltere, Almanya ve birkaç ülke daha eklenebilir.

Ortadoğu ülkelerini saymıyorum çünkü kukla rejimler zaten uzaktan kumanda ile kontrol ediliyor. Özellikle İsrail'in Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) ile iş birliği aşamasında saldırıların devam etmesi İran'ın bu kurumla olan görüşmeleri askıya almasına neden oldu. Avrupa Birliğinde bazı ülkeler ve ABD, İran'a yönelik yeni yaptırımlar için hazırlık yaparken, Rusya, Çin ve diğer ülkeler ise doğrudan ABD'nin İsrail'e askeri desteğini hedef alan açıklamalarda bulundu.

İsrail, yalnızca askeri alanda değil; istihbarat ve psikolojik savaşta da ciddi hamleler yaptı. Mossad'ın İran topraklarında düzenlediği suikastlarla en az 14 nükleer bilim insanının ve üst düzey komutanların öldürüldüğü bir gerçek. İşte asıl mesele bu.

İsrail'in gizli drone üsleri üzerinden İran'ın füze rampalarına yönelik hedefli imhalar gerçekleştirildiği bilgisi tüm ülkelerin dikkat etmesi gereken bir konu haline gelmiş durumda. Bu durumda tüm ülke istihbaratlarının İsrail ajanlarına yönelik çok daha dikkatli olması gerektiği ortaya çıktı.

Bu olayların üzerine İran'ın Hürmüz Boğazı'nın kapatılma tehdidiyle birlikte petrol fiyatları bir anda yükselmiş, enerji piyasasında sert dalgalanmalar görülmüştü. İşte bu da gösteriyor ki enerji koridoru çok önemli. Bununla ilgili ülkemizde ciddi sıkıntılar yaşadı. Petrol fiyatları bir haftada inanılmaz yükseldi. Bu konuda alternatif çalışmaların şimdiden planlanması gerekiyor.

İran ve İsrail arasındaki bu çatışma, klasik bir savaşın ötesinde; diplomasi, istihbarat, enerji ve psikolojik güçlerin çarpıştığı bir arenaya dönüştü.

Şimdilik sağlanan ateşkes ise iki ülkenin de işine yaradı aslında. İran, güçlü olduğunu, kolay kolay yıkılmayacağını dünyaya gösterdi. İsrail ise özellikle Gazze olayını bir anda dünya gündeminden çıkardı.

"Global Marchto Gaza" (Gazze Halkına Bu Yürüyüşü Borçluyuz) kapsamında organize edilen yürüyüşler, 50'den fazla ülkeden destek alıyordu. Bu oluşun tek bir istekleri vardı. O da Gazze'deki soykırıma dur denilmesi idi. Mısır sınırına kadar dayanan bu kitlesel eylem bir anda desteğini kaybetti. Şimdi bu eylemler hakkında basından yeteri kadar bilgi bile alamıyoruz. Bu da ilginç değil mi?

Ortadoğu'da barışı mümkün kılacak olan şey silahların susması değil, adaletin sağlanması ile olacaktır. İsrail ne zaman Filistin'i bir devlet olarak kabul ederse silahlar ancak o zaman susacak ve barış ancak o zaman gelecektir.

Aksi durumda Gazze'de şehit edilen yüzbinlerce insanın bundan yıllarca sonra bile intikam almayacağını mı düşünüyor İsrail Devleti?

Siz zulüm ekerseniz zulüm biçersiniz. Adalet ekerseniz barış biçersiniz. Zulüm ekip yatağında barış biçeceğini düşünen ancak ahmaklardır.

Ortadoğu'da, barışın devlet liderlerinin eliyle değil de yakın gelecekte Ortadoğu halklarının artık yeter demesi sonucu geleceğini düşünüyorum.